

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ УКРАЇНИ

**ОСНОВИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ
РОБОТИ У СФЕРІ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
І СПОРТУ**

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
для студентів вищих навчальних закладів
фізичного виховання і спорту

Галузь знань 0102

**«Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»
Напрямок підготовки: 6.010202 «Спорт»**

Освітній ступінь — «бакалавр»

Київ
Національний університет
фізичного виховання і спорту України
«Олімпійська література»
2017

УДК 796:001.89
ББК 75.115е
О-75

*Рекомендовано до друку вченою радою
тренерського факультету Національного університету
фізичного виховання і спорту України
(протокол № 12 від 13.06.2017)*

Рецензенти:

Борисова О. В. — проректор з науково-педагогічної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор;

Костюкевич В. М. — завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання та спорту Вінницького педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор;

Денисова Л. В. — завідувач відділу докторантури та аспірантури Національного університету фізичного виховання і спорту України, кандидат педагогічних наук, доцент

Шинкарук О. А.

О-75 **Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту:** навч. прогр. / О. А. Шинкарук, О. М. Лисенко, О. О. Яковенко. — К.: Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2017. — 38 с.

У навчальній програмі за Європейською кредитно-модульною системою подано структуру вивчення навчального предмета та запропоновано методику викладання на основі кредитів, модулів, тем (лекційні, практичні заняття), форми контролю (експрес-тестування, ситуаційні завдання, модульні контрольні роботи), вимоги до студентів з оволодіння знаннями, вміннями, навичками, а також рекомендації до написання науково-дослідної роботи.

Для студентів освітнього ступеня «бакалавр».

**УДК 796:001.89
ББК 75.115е**

© О. А. Шинкарук, О. М. Лисенко,
О. О. Яковенко, 2017

© Національний університет фізичного виховання і спорту України, видавництво «Олімпійська література», 2017

ВСТУП

Розвиток дослідницьких навичок — одне із важливих завдань вищої освіти. Як у повсякденній, так і у професійній діяльності постійно відчувається потреба у вирішенні різноманітних науково-практичних проблем, які можуть розглядатися як дослідницькі завдання, що вимагають певних навичок. Проте, як показує досвід, випускники вищих навчальних закладів, незважаючи на те що саме вони є рушійною силою науково-технічного і соціального прогресу, нерідко неадекватно сприймають структуру наукового пошуку, його філософію та методологію. Як наслідок, студенти не одержують спеціальних знань, необхідних для проведення наукових досліджень, не набувають дослідницьких навичок і досвіду для практики, тому вони повинні вивчати основи наукових досліджень. Знання теоретичних концепцій потребує наукової систематизації та взаємоузгодження на основі створення інтегруючих методологічних конструкцій, підходів; уміння адекватно вибирати та використовувати методи, технології, аналізувати та інтерпретувати нові експериментальні факти та емпіричні дані, що сприятиме кращому розумінню складної психологічної реальності.

Науково-дослідна робота — це вища форма освітньої діяльності студента, що покликана підвищити якість підготовки і виховання спеціалістів з вищою освітою, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності найновіші досягнення науково-технічного прогресу. Якісна організація саме цього виду діяльності є основною метою дисципліни «Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту».

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту»

складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напрямів підготовки 6.010202 «Спорт».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту» є система знань, умінь і навичок проведення наукових досліджень.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту» пов'язана з такими дисциплінами: «Філософія», «Комп'ютерна техніка», «Інформатика і інформаційні технології», «Психологія», «ТМФВ», «ТМСП», «Менеджмент», «Біомеханіка», «Фізіологія спорту» та іншими суспільно-економічними та професійно-орієнтованими дисциплінами.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Основи методології науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту.
2. Організація та проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту» є розкриття закономірностей проведення наукових досліджень, методики проведення аналізу та обробки результатів, формування у студентів цілісної системи знань про науково-дослідну роботу, розвиток творчого мислення, формування вмінь і навичок самостійної розумової праці.

Завданнями вивчення дисципліни «Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту» є :

- сформувати у студентів цілісну систему знань про наукові дослідження, особливості їх проведення;
- забезпечити студентам оволодіння основами методології та методики наукового дослідження;
- дати уявлення про різноманіття методів організації та проведення наукових досліджень;

- забезпечити майбутнім фахівцям оволодіння вмінням здійснювати науково-пошукову діяльність, розвивати свій творчий потенціал;
- розкрити специфічні ознаки, притаманні проведенню наукових досліджень у вищій школі;
- сформувати у майбутніх фахівців цілісну наукову картину світу, професійний світогляд.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин, які становлять 3 кредити ECTS.

ВИМОГИ ДО СТУДЕНТІВ ЩОДО ОВОЛОДІННЯ ЗНАННЯМИ, ВМІННЯМИ ТА НАВИЧКАМИ

Обізнаність студента з основними положеннями організації науково-дослідної роботи необхідна для його становлення як висококваліфікованого спеціаліста. Знання теоретичних основ наукової роботи та практичні навички експериментальних досліджень дозволять організувати науково-дослідну роботу таким чином, щоб отримувати вірогідні наукові результати. Визначення доцільності здійснення наукової діяльності за певним напрямом неможливе без оцінювання новизни одержаних результатів, правильної їх інтерпретації та викладу. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- методологію дослідження у сфері фізичної культури і спорту;
- критерії вибору та формування теми дослідження;
- основні принципи організації і проведення наукового дослідження;
- методи математичного оброблення результатів дослідження;
- основні принципи аналізу, узагальнення та інтерпретації результатів наукового дослідження;
- вимоги до написання, оформлення та захисту кваліфікаційної та дипломної робіт;
- вимоги до підготовки публікацій, доповідей;

вміти:

- вибирати та формулювати тему дослідження;
- розробляти робочу гіпотезу;
- обґрунтовувати та складати план наукового дослідження;
- опрацьовувати наукову літературу, що стосується методів наукового дослідження;

- відбирати та аналізувати необхідну інформацію;
- застосовувати наукові методи дослідження відповідно до мети дослідження;
- здійснювати математичне оброблення результатів дослідження;
- вести науково-дослідну документацію;
- аналізувати, узагальнювати та інтерпретувати результати наукового дослідження;
- готувати, правильно оформляти за результатами наукового дослідження статтю, доповідь, тези тощо.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬ

Змістовий модуль і тема				
	Денна			
	Усього	У тому числі		
		лекції	прак- тичні	лабора- торні
М О Д У Л Ь 1				
<i>Змістовий модуль 1. Основи методології науково-</i>				
Т е м а 1. Вступ. Загальна характеристика наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту	10	2	4	
Т е м а 2. Основи методології науково-дослідної роботи	20	2	6	
Р а з о м	30	4	10	
<i>Змістовий модуль 2. Організація та проведення наукових</i>				
Т е м а 3. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу. Організація і планування науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту	16	2	6	
Т е м а 4. Методи наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту	20	2	8	
Т е м а 5. Курсова, кваліфікаційна, дипломна роботи: написання, оформлення, захист	24	2	8	
Р а з о м	60	6	22	
Усього годин	90	10	32	

НОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин							
форма		Заочна форма					
		Усього	У тому числі				
індиві- дуальні	самостійна робота		лекції	прак- тичні	лабора- торні	індиві- дуальні	самостійна робота
дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту							
	4	4	2				2
	12	4		2			2
	16	8	2	2			4
досліджень у сфері фізичної культури і спорту							
	8	4		2			2
	10	4		2			2
	14	8	2	2			4
	32	16	2	6			8
	48	90	4	8			78

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

М О Д У Л Ь 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Основи методології науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту

Тема 1

Вступ. Загальна характеристика наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту

Вступ. Місце наукових досліджень у системі підготовки бакалавра у сфері фізичної культури і спорту. Мета і завдання курсу, значення курсу у формуванні майбутнього фахівця, набутті навичок науково-дослідної роботи.

Предмет та поняття про науку, її суть, історичні аспекти розвитку. Процес пізнання, його види та структура, понятійний апарат, зміст і функції науки. Наука як система знань, закономірності її розвитку. Гіпотеза, доказ та формування теорії.

Класифікація науки. Організація наукової діяльності в Україні. Наукові школи у сфері фізичної культури і спорту, їхні головні ознаки.

Наукові дослідження: суть, особливості. Фундаментальні і прикладні наукові дослідження у сфері фізичної культури і спорту. Характерні риси та критерії ефективності наукових досліджень. Типи досліджень.

Тема 2

Основи методології науково-дослідної роботи

Поняття про методологію досліджень, види та функції наукових досліджень. Два рівні пізнання в методології наукових досліджень: емпіричний та теоретичний. Загальна і часткова методологія науки.

Методи та техніка наукових досліджень, їх класифікація. Методи теоретичного дослідження. Методи емпіричного до-

слідження. Експериментальні дослідження і спостереження у сфері фізичної культури і спорту.

Поняття «експеримент», характеристика експериментальних і супутніх факторів. Види педагогічних експериментів, які використовуються у сфері фізичної культури і спорту. Експеримент та його характерні особливості.

Педагогічні спостереження, особливості їх використання у сфері фізичної культури і спорту.

Аналіз і синтез, індукція і дедукція, історичний і логічний методи дослідження.

Гіпотеза і доказ у наукових дослідженнях. Способи встановлення істини: безпосередній і опосередкований.

Стадії наукових досліджень: організаційна, дослідна, узагальнення, реалізація результатів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Організація та проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту

Тема 3

Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу. Організація і планування науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту

Загальна схема наукового дослідження. Організація і планування наукового дослідження. Види науково-дослідних робіт. Основні методологічні принципи наукового дослідження. Логіка конструювання дослідної роботи.

Об'єктивні та суб'єктивні чинники, що визначають вибір спрямованості дослідження. Визначення проблеми, теми, об'єкта і предмета дослідження. Визначення та формулювання мети, завдань і гіпотези дослідження. Планування дослідження. Поняття «наукова новизна», «теоретична значущість», «практична значущість».

Суть наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг. Наукова стаття, тези наукової доповіді. Реферат. Методика написання тексту. Вимоги до тексту наукової статті. Характер викладу.

Тема 4

Методи наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту

Пошук відповідних методів дослідження. Проведення наукових досліджень у процесі спортивного тренування, фізичного виховання. Педагогічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту. Медико-біологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту. Психологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту. Соціологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту. Характеристика сучасної діагностичної апаратури, що застосовується під час проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.

Тема 5

Курсова, кваліфікаційна, дипломна роботи: написання, оформлення, захист

Загальні положення науково-дослідної роботи. Вимоги до змісту курсової, кваліфікаційної, дипломної роботи. Загальна характеристика та виконання науково-дослідної роботи. Етапи наукового дослідження та захисту кваліфікаційної та дипломної робіт.

Загальні вимоги до оформлення науково-дослідної роботи студента. Нумерація. Подання текстового матеріалу. Оформлення ілюстрацій, таблиць, формул.

Складання списку використаних джерел. Цитування у тексті наукової праці. Види посилань на використані літературні джерела. Оформлення додатків.

Прийоми викладення наукових матеріалів: послідовний, цілісний, вибірковий. Мова та стиль наукової роботи.

Керівництво курсовою, кваліфікаційною, дипломною роботами, їх рецензування.

Характерні недоліки під час написання курсової, кваліфікаційної, дипломної робіт.

ТЕМИ КОНСУЛЬТАЦІЙ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Тема	Назва	Кількість годин
1	Загальна характеристика наукового дослідження	4
2	Методи та техніка наукових досліджень, їх класифікація	4
3	Методи наукових досліджень (теоретичні та емпіричні)	4
4	Експериментальні дослідження і спостереження у сфері фізичної культури і спорту	2
5	Стадії наукових досліджень	2
6	Планування дослідження	2
7	Конструювання науково-дослідної роботи	4
8	Пошук відповідних методів дослідження	6
9	Підготовка кваліфікаційної роботи	10
10	Складання списку літературних джерел	4
11	Особливості написання наукових статей та тез	6
Р а з о м		48

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тематика індивідуального завдання охоплює всі основні теми навчальної програми із зазначених змістових модулів. Запропоновані завдання мають на меті закріплення, поглиблення, систематизацію та узагальнення знань, які отримують студенти у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальне завдання виконується окремо кожним студентом. Кожен студент захищає індивідуальне завдання перед викладачем.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Поняття про науку, її суть, зміст і функції.
2. Історичні аспекти розвитку науки.
3. Процес пізнання, його види та структура, понятійний апарат.
4. Наукові школи у сфері фізичної культури і спорту, їхні головні ознаки.
5. Характерні риси та критерії ефективності наукових досліджень.
6. Основи методології науково-дослідної роботи.
7. Методи теоретичного дослідження.
8. Методи емпіричного дослідження.
9. Організація і планування наукового дослідження.
10. Види педагогічних експериментів, які використовують у сфері фізичної культури і спорту.
11. Педагогічні спостереження, особливості їх використання у сфері фізичної культури і спорту.
12. Педагогічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.
13. Медико-біологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.
14. Психологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.
15. Соціологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.
16. Застосування сучасної діагностичної апаратури під час проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.
17. Суть наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг.
18. Загальні положення науково-дослідної роботи.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методами навчання під час вивчення дисципліни «Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту» є система послідовних взаємопов'язаних дій, які забезпечують засвоєння змісту освіти, розвиток здібностей студентів, оволодіння ними засобами самоосвіти і самонавчання; визначають мету навчання, спосіб засвоєння і характер взаємодії викладача та студента; спрямовані на набуття знань, формування умінь, навичок, їх закріплення і контроль.

У ході викладання дисципліни використовують такі методи: монологічний (виклад теоретичного матеріалу у формі лекції); демонстраційний (виклад матеріалу з прийомами показу); діалогічний (виклад матеріалу у формі бесіди з питаннями і відповідями); евристичний (частково-пошуковий) (під керівництвом викладача студенти міркують, вирішують питання, що виникають, аналізують, узагальнюють, роблять висновки і вирішують поставлене завдання); проблемний (викладач ставить проблему і доказово розкриває шляхи її вирішення); дослідницький (студенти самостійно здобувають знання в процесі вирішення проблеми, порівнюючи різні варіанти); програмоване (організація аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється індивідуально під контролем спеціальних технічних засобів).

Інноваційні способи і методи, що використовуються в освітньому процесі, засновані на застосуванні сучасних досягнень науки та інформаційних технологій, спрямовані на підвищення якості підготовки шляхом розвитку у студентів творчих здібностей і самостійності. Націлені на активізацію творчого потенціалу та самостійності студентів і можуть реалізовуватися на базі інноваційних структур (науково-дослідного інституту, наукових лабораторій, центрів тощо).

ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬНІ КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

Модульна контрольна робота 1

Т е м и 1–2. Вступ. Загальна характеристика наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту. Основи методології науково-дослідної роботи

Варіант 1

1. Предмет та поняття про науку, її суть, закономірності розвитку.
2. Поняття про методологію досліджень. Рівні пізнання в методології наукових досліджень: емпіричний та теоретичний.

Варіант 2

1. Понятійний апарат, зміст і функції науки.
2. Методи емпіричного дослідження.

Варіант 3

1. Історичні аспекти розвитку науки.
2. Види педагогічних експериментів, які використовують у сфері фізичної культури і спорту. Експеримент та його характерні особливості.

Варіант 4

1. Організація наукової діяльності в Україні. Наука як система знань.
2. Методи теоретичного дослідження.

Варіант 5

1. Характерні риси та критерії ефективності наукових досліджень. Типи досліджень.
2. Методи та техніка наукових досліджень, їх класифікація.

Варіант 6

1. Наукові дослідження: суть, особливості. Фундаментальні і прикладні наукові дослідження у сфері фізичної культури і спорту.

2. Педагогічні спостереження, особливості їх використання у сфері фізичної культури і спорту.

Варіант 7

1. Наукові школи у сфері фізичної культури і спорту, їхні головні ознаки.

2. Стадії наукових досліджень: організаційна, дослідна, узагальнення, реалізація результатів.

Модульна контрольна робота 2

Т е м а 3–5. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу. Організація і планування науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту. Методи наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту. Курсова, кваліфікаційна, дипломна роботи: написання, оформлення, захист

Варіант 1

1. Загальна схема наукового дослідження. Організація і планування наукового дослідження.

2. Медико-біологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.

3. Оформлення ілюстрацій, таблиць, формул. Складання списку використаних джерел.

Варіант 2

1. Види науково-дослідних робіт.

2. Поняття «наукова новизна», «теоретична значущість», «практична значущість».

3. Соціологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.

Варіант 3

1. Об'єктивні та суб'єктивні чинники, що визначають вибір спрямованості дослідження.

2. Вимоги до змісту курсової, кваліфікаційної, дипломної роботи.

3. Характеристика інструментальних методів дослідження.

Варіант 4

1. Основні методологічні принципи наукового дослідження.

2. Психологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.

3. Цитування у тексті наукової праці. Види посилань на використані літературні джерела.

Варіант 5

1. Логіка конструювання дослідної роботи.

2. Вимоги до тексту наукової статті. Характер викладу.

3. Загальні вимоги до оформлення науково-дослідної роботи студента.

Варіант 6

1. Визначення та формулювання мети, завдань і гіпотези дослідження.

2. Наукова стаття, тези наукової доповіді. Реферат. Методика написання тексту.

3. Педагогічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.

Варіант 7

1. Визначення проблеми, теми, об'єкта і предмета дослідження.

2. Суть наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг.

3. Характеристика сучасної діагностичної апаратури, що застосовується під час проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.

ТЕСТИ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Предмет науки — це:

- а) матеріальні об'єкти природи;
- б) пов'язані між собою форми руху;
- в) особливості відображення форм руху матерії у свідомості людей;
- г) пізнання постійного розвитку;
- г) форми мислення.

2. Наука — це:

- а) процес пізнання закономірностей об'єктивного світу;
- б) система знань об'єктивних законів природи, суспільства і мислення, які перетворюються в безпосередню продуктивну силу суспільства в результаті діяльності людей;
- в) особлива форма суспільної свідомості;
- г) динамічна система знань;
- г) все разом.

3. Знання — це:

- а) продукт науки та її матеріал;
- б) перевірений практикою результат пізнання дійсності;
- в) адекватне відображення дійсності у свідомості людини;
- г) результат діяльності людини;
- г) процес руху людської думки.

4. Наукове пізнання — це:

- а) дослідження з певною метою, завданням та методологією;
- б) певні цілі і завдання;
- в) певні методи отримання і перевірки знань;
- г) теоретичні основи для практики;
- г) теоретичне осмислення та обґрунтування практики.

5. Наука включає:

- а) теорію;
- б) методологію;
- в) методику і техніку досліджень;
- г) об'єкт і предмет;
- г) науково-дослідні заклади.

6. Головною функцією науки є:

- а) пізнання об'єктивного світу від живого споглядання до абстрактного мислення і практики;
- б) участь у розвитку науково-технічного процесу;
- в) участь у вдосконаленні спортивної діяльності;
- г) участь у забезпеченні ефективності управління;
- г) участь у накопиченні фактів та розкритті закономірностей навколишнього світу.

7. Характерними ознаками наукової діяльності є:

- а) систематизація знань;
- б) наявність наукової проблеми;
- в) наявність об'єкта і предмета дослідження;
- г) практична значущість процесу, що вивчається;
- г) розкриття сутності явищ та взаємоз'язку між ними.

8. Наука у суспільстві виконує такі функції:

- а) задоволення потреб людини у пізнанні законів природи і суспільства;
- б) розвиток культури, гуманізацію виховання і формування нової людини;
- в) удосконалення виробництва і суспільних відносин;
- г) забезпечення обороноздатності держави і її міжнародного іміджу;
- г) формування різноманітних галузей наукових теорій.

9. В основі класифікації наук головним методом є:

- а) методологічний;
- б) гносеологічний;
- в) логічний;
- г) історичний;
- г) комплексний.

10. Ознаками наукової школи є:

- а) наявність наукового лідера;
- б) наявність докторів і кандидатів наук;
- в) висока наукова кваліфікація дослідників, згуртованих навколо лідера;
- г) значущість отриманих наукових результатів у певній галузі;
- г) наявність відповідної матеріальної бази; територіальної єдності.

11. Суб'єктами наукової діяльності є:

- а) науково-педагогічні працівники;
- б) студенти, асистенти;
- в) вчені;
- г) наукові працівники;
- г) всі разом.

12. Напрямами, за якими визначають ефективність науково-дослідних робіт, є:

- а) культурологічні;
- б) соціальні;
- в) економічні;
- г) науково-технічні;
- г) спортивні.

13. Показниками, якими можна визначити ефективність науково-дослідної роботи у ВНЗ, є:

- а) підготовка кандидатів, докторів наук;
- б) рівень видавничої роботи;
- в) ступінь участі студентів у науково-практичних конференціях;
- г) зайнятість студентів у наукових гуртках;
- г) кількість наукових статей у журналах.

14. Наукове дослідження — це:

- а) комплексний підхід до вивчення окремих явищ;
- б) застосування історичного підходу до пізнання дійсності;
- в) цілеспрямоване вивчення явищ і процесів, аналіз впливу на них різних факторів, а також взаємодії між явищами;
- г) процес вироблення нового знання;
- г) системний підхід до вивчення явищ.

15. Для наукового дослідження характерні такі риси:

- а) точність;
- б) актуальність;
- в) доказовість;
- г) об'єктивність;
- г) всі разом.

16. Емпіричний рівень пізнання — це:

- а) опис;
- б) вимірювання;
- в) експеримент;
- г) спостереження;
- г) все разом.

17. Існують такі методи теоретичного рівня пізнання:

- а) системний;
- б) математичне моделювання;
- в) аксіоматичний;
- г) діалектичний;
- г) групування і кореляції.

18. Якість інформації в науковому дослідженні визначають за такими критеріями:

- а) цільове призначення;
- б) цінність і надійність;
- в) достовірність і правдивість;
- г) дієвість і періодичність;
- г) за всіма зазначеними.

19. Повне визначення етапів дослідження має такий вигляд:

- а) накопичення наукової інформації...;
- б) формулювання теми дослідження...;
- в) теоретичне дослідження...;
- г) експеримент...;
- г) обговорення результатів дослідження...

20. Достовірність науково-дослідної роботи — це:

- а) доказ істинності, правильності результату експерименту;
- б) літературне наукове обґрунтування експерименту;
- в) перевірка на практиці висновків експерименту;

г) форма існування істини, яка обґрунтована певним способом;

г) застосування комплексу методів.

21. Гіпотеза — це:

а) матеріалізоване визначення наукової ідеї;

б) наукове припущення, висунуте для пояснення деяких процесів, явищ, які зумовлюють певний наслідок;

в) структурний елемент теорії пізнання;

г) формулювання нових наукових положень;

г) вихідний момент пошуку, дослідження істини.

22. Предмет дослідження — це:

а) явище або процес, обрані для пізнання;

б) фактори та взаємовідносини між ними;

в) властивості явищ, процесів, досліджувані з певною метою відносно їх ставлення до об'єкта;

г) певний факт, що викликає інтерес;

г) система зв'язків явищ, процесів.

23. Формулювання гіпотези має такі стадії:

а) накопичення фактичного матеріалу і висунення припущення;

б) виведення із припущення наслідків;

в) актуальність тематики;

г) постановка наукової проблеми;

г) перевірка на практиці отриманих результатів і уточнення (підтвердження) гіпотези.

24. Вибір теми дослідження висуває такі вимоги:

а) наявність близької за назвою і розробкою теми;

б) актуальність;

в) перспективність;

г) відповідність профілю навчання;

г) ступінь відповідності до загальнонаукової проблеми кафедри.

25. Під час визначення змісту наукової проблеми (теми) необхідно:

а) з'ясувати, які явища, предмети, процеси, закономірності має охоплювати проблема;

- б) обмежити тему від питань суміжних тем;
- в) визначити коло літературних джерел і документів, які є основними і вихідними в розробці проблеми;
- г) актуальність тематики;
- г) все зазначене.

26. До основних етапів вивчення наукових джерел інформації входять:

- а) виписування цитат;
- б) «швидке» читання матеріалу;
- в) вибіркоче читання окремих частин;
- г) загальне ознайомлення з науковою проблемою;
- г) перегляд літератури і систематизація.

27. Способи розміщення літературних джерел:

- а) у хронологічному порядку;
- б) у порядку посилань у тексті;
- в) в алфавітному порядку за першою літерою джерела;
- г) все зазначене;
- г) зазначене в а) і б).

28. Об'єкт дослідження — це:

- а) підприємство або галузь;
- б) процес чи явище, яке породжує проблемну ситуацію й обране для дослідження;
- в) те, на що спрямований процес пізнання;
- г) навколишній матеріальний світ і його відображення у свідомості людини;
- г) те, що протидіє суб'єкту.

29. Головні етапи наукового дослідження за черговістю проведення: виникнення ідеї, ...

- а) проведення експерименту;
- б) узагальнення наукових факторів;
- в) формування понять, суджень;
- г) доведення правильності гіпотез;
- г) висунення гіпотез.

30. Науково-дослідна діяльність студентів включає:

- а) навчання елементів дослідницької діяльності під час вивчення дисципліни;

б) наукові дослідження студентів під керівництвом професорсько-викладацького складу в процесі навчання та підготовки курсових, кваліфікаційних, дипломних та магістерських робіт;

в) участь у студентських конференціях, наукових гуртках у позааудиторний час;

г) підготовка наукових статей, рекламна діяльність;

г) аудиторне навчання студентів.

31. Етапи виконання науково-дослідної роботи мають таку черговість:

а) вивчення літературних джерел;

б) вибір теми; складання розширеного плану роботи;

в) визначення мети дослідження; формулювання завдань;

г) проведення експерименту, досліду;

г) аналіз результатів експерименту та систематизація накопиченого матеріалу.

32. Сучасні газоаналітичні комплекси, котрі використовують для оцінювання функціональних можливостей спортсменів, дозволяють реєструвати:

а) артеріальний тиск, ЧСС, температуру тіла;

б) дихальний об'єм, частоту дихання, концентрацію O_2 і CO_2 в повітрі, що видихається, ЧСС, параметри фізичної роботи;

в) параметри червоної крові, параметри фізичної роботи;

г) ЧСС, параметри фізичної роботи, лактат крові;

г) біомеханічні параметри рухів.

33. Теплінг-тест дозволяє оцінити:

а) функціональний стан кардіореспіраторної системи;

б) максимальне споживання кисню;

в) стійкість до гіпоксії;

г) функціональний стан нервово-м'язового апарату;

г) стан дихальної системи.

34. Оперативно і точно оцінити перебування організму спортсмена безпосередньо на тренуванні дозволяють такі інструментальні методи:

а) аналіз газового складу повітря, що видихається;

б) радіотелеметрична пульсометрія;

- в) електроміографія;
- г) електрокардіографія;
- г) стабілографія.

35. Сучасні радіотелеметричні пульсометри з системами GPS-навігації дозволяють отримувати інформацію про динаміку:

- а) ЧСС, МСК і вентиляції легенів спортсмена;
- б) ЧСС і артеріального тиску;
- в) ЧСС, швидкості і маршруту руху спортсмена;
- г) ЧСС і параметрів техніки виконання вправи;
- г) ЧСС і показники крові.

36. Мінімальну (2–3%) втрату кісткової маси у людини дозволяє виявити такий метод діагностики:

- а) міографія;
- б) звукова денситометрія;
- в) біохімічні маркери;
- г) рентгенографія;
- г) спірометрія.

37. В основі роботи приладу «TANITA» для визначення складу тіла лежить такий принцип:

- а) біоелектричний імпеданс;
- б) електроміографія;
- в) плетизмографія;
- г) гідрометрія;
- г) стабілографія.

38. Для оцінювання функціональних можливостей кардіореспіраторної системи призначені такі апаратні комплекси:

- а) комплекс «QUALISYS»;
- б) комплекс «BACK-CHEK»;
- в) газоаналізатор «OXICON PRO»;
- г) тредміл «LAUFBAND»;
- г) біомеханічний аналізатор «ERMA».

39. Для біохімічних досліджень крові використовують таку апаратуру:

- а) «CARDIO-TEST»;
- б) LP-400 «DR-LANGE»;
- в) «OPTOJAMP»;
- г) «TANITA»;
- г) «QUALISYS».

40. Для оцінювання нервово-м'язового апарату використовують таку діагностичну апаратуру:

- а) «Діагност-1»;
- б) нейродіагностична система «VIKINGSELECT»;
- в) «META MAX»;
- г) Ергометр «CONCEPT-II»;
- г) пульсометр «POLAR».

41. Для оцінювання гематологічного гомеостазу використовують таку біохімічну діагностичну апаратуру:

- а) «OXICON PRO»;
- б) TANITA;
- в) LP-400 «DR-LANGE»;
- г) «ERMA 210»;
- г) «OPTOJAMP».

ЗАЛІКОВІ ВИМОГИ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Місце наукових досліджень у системі підготовки бакалавра у сфері фізичної культури і спорту.
2. Мета і завдання курсу, значення курсу у формуванні майбутнього фахівця.
3. Предмет та поняття про науку, її сутність, історичні аспекти розвитку.
4. Процес пізнання, його види та структура, понятійний апарат, зміст і функції науки.
5. Наука як система знань, закономірності її розвитку.
6. Класифікація науки.
7. Організація наукової діяльності в Україні.
8. Наукові школи у сфері фізичної культури і спорту, їхні головні ознаки.
9. Характерні риси та критерії ефективності наукових досліджень. Типи досліджень.
10. Поняття про методологію досліджень.
11. Види та функції наукових досліджень.
12. Методи теоретичного дослідження.
13. Методи емпіричного дослідження.
14. Експериментальні дослідження і спостереження у сфері фізичної культури і спорту.
15. Поняття «експеримент», характеристика експериментальних і супутніх факторів. Види педагогічних експериментів, які використовуються у сфері фізичної культури і спорту.
16. Експеримент та його характерні особливості.
17. Педагогічні спостереження, особливості їх використання у сфері фізичної культури і спорту.

18. Аналіз і синтез, індукція і дедукція, історичний і логічний методи дослідження.
19. Стадії наукових досліджень: організація, дослід, узагальнення, реалізація результатів.
20. Загальна схема наукового дослідження. Організація і планування наукового дослідження.
21. Види науково-дослідних робіт. Основні методологічні принципи наукового дослідження.
22. Логіка конструювання дослідної роботи.
23. Об'єктивні та суб'єктивні чинники, що визначають вибір спрямованості дослідження.
24. Визначення проблеми, теми, об'єкта і предмета дослідження.
25. Визначення та формулювання мети, завдань і гіпотези дослідження.
26. Поняття «наукова новизна», «теоретична значущість», «практична значущість».
27. Суть наукової публікації, її основні види, функції, кількість і обсяг.
28. Наукова стаття, тези наукової доповіді. Методика написання тексту.
29. Вимоги до тексту наукової статті. Характер викладу.
30. Педагогічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.
31. Медико-біологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.
32. Психологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.
33. Соціологічні методи дослідження проблем фізичної культури та спорту.
34. Характеристика сучасної діагностичної апаратури, що використовується під час проведення наукових досліджень у сфері фізичної культури і спорту.
35. Загальні положення науково-дослідної роботи.
36. Вимоги до змісту курсової, кваліфікаційної, дипломної роботи. Загальна характеристика та її виконання.

37. Етапи наукового дослідження та захисту кваліфікаційної та дипломної робіт.

38. Загальні вимоги до оформлення науково-дослідної роботи студента.

39. Цитування у тексті наукової праці. Види посилань на використані літературні джерела.

40. Характерні недоліки у написанні курсової, кваліфікаційної, дипломної робіт.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Методами контролю вивчення дисципліни «Основи науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту» є оцінювання виконання завдань, опитування, контрольні роботи, тестування, залік.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
T1*	T2	T3	T4	T5	100
15	25	20	20	20	

*T1, T2 ... T5 — теми змістових модулів.

Атестація 1

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Результат
36—40	A	атестовано
32—35	B	
28—31	C	
22—27	D	
15—21	E	
10—14	FX	не атестовано
До 10	F	

Атестація 2

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Результат
55–60	A	атестовано
49–54	B	
44–48	C	
38–43	D	
30–37	E	
19–29	FX	не атестовано
До 19	F	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка		
	ECTS	За національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D	задовільно	
60–68	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
До 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

Артемчук Г. І. Науково-дослідна робота: навч. посіб. для студ. та виклад. ВНЗ/ Г. І. Артемчук, В. М. Курило, М. П. Кочерга. — К.: Форум, 2000. — 272 с.

Белих С. І. Науково-дослідна робота у фізичній культурі / С. І. Белих. — Донецьк, 2008. — 130 с.

Вимоги до випускних (науково-дослідних) робіт студентів навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту і здоров'я / [О. О. Безкопильний, С. В. Гречуха, С. О. Коваленко, А. І. Стеценко]. — Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2015. — 72 с.

Деделюк Н. А. Наукові методи дослідження у фізичному вихованні: навч. посіб. для студ. / Н. А. Деделюк. — Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Л. Українки 2010. — 184 с.

Демчук С. П. Основи самостійної науково-дослідної роботи: навч.-метод. посіб. для студ. спеціальності «Фізична культура» / С. П. Демчук. — Рівне: СОМ-ЦЕНТР, 2008. — 70 с.

Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. — К.: В. П. Професіонал, 2004. — 208 с.

Комп'ютерна техніка та методи математичної статистики / [за заг. ред. Кашуби В. О.]. — К., 2015. — 213 с.

Костюкевич В. М. Основи науково-дослідної роботи магістрантів та аспірантів у вищих навчальних закладах (спеціальність: 017 Фізична культура і спорт): навч. посіб. / В. М. Костюкевич, В. І. Воронова, О. А. Шинкарук, О. В. Борисова. — Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. — 554 с.

Лудченко А. А. Основи научных исследований / А. А. Лудченко, Я. А. Лудченко, Т. А. Примак. — К.: Знання, 2001. — 113 с.

Методичні рекомендації до написання курсових, бакалаврських та магістерських дипломних робіт для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» спеціальності «фізична культура і спорт», спеціалізацій «Менеджмент у спортивній діяльності», «Менеджмент і маркетинг у спорті», «Менеджмент і логістика в спорті» / [укл. Є. В. Імас, Ю. П. Мічуда, С. В. Свистунов]. — К.: Олімп. л-ра. — 48 с.

Методичні рекомендації з написання курсових робіт освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.010201 «Фізичне виховання» / [укл. Т. Ю. Круцевич]. — К.: Наук. світ. — 24 с.

Начинская С. В. Спортивная метрология: учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / С. В. Начинская. — М.: Изд. центр «Академия», 2005. — 240 с.

Сергієнко Л. П. Тестування рухових здібностей школярів / Л. П. Сергієнко. — К.: Олімп. л-ра, 2001. — 240 с.

Сергієнко Л. П. Спортивна метрологія: теорія і практичні аспекти / Л. П. Сергієнко. — К.: КНТ, 2010. — 776 с.

Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: навч. посіб. / А. С. Філіпенко. — К.: Академвидав, 2005. — 208 с.

Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. — К.: Знання, 2006. — 307 с.

Шиян Б. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні і спорті: [навч. посіб.] / Б. М. Шиян, О. М. Вацеба. — Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2008. — 276 с.

Шиян Б. М. Наукові дослідження у фізичному вихованні та спорті / Б. М. Шиян, Г. А. Єдинак, Ю. В. Петришин. — Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня Рута», 2012. — 280 с.

Допоміжна

Абсаямов Т. М. Роль и место науки в подготовке спортсменов высшего класса / Т. М. Абсаямов // Теория и практика физ. культуры. — 2003. — № 10. — С. 17—19.

Андреев И. Д. О методах научного познания / И. Д. Андреев. — М.: Наука, 1964. — 184 с.

Баскаков А. Я. Методология научного исследования: учеб. пособие / А. Я. Баскаков, Н. В. Туленков. — К.: МАУП, 2002. — 216 с.

Берней И. И. Основы научных исследований. Практика исследовательской работы: учеб. пособие / И. И. Берней. — Калинин: КПИ, 1989. — 100 с.

Бируля А. К. Методы научной работы / А. К. Бируля. — Х.: ХАДИ, 1964. — 38 с.

Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень / М. Т. Білуха. — К.: АБУ, 2002. — 480 с.

Губа В. П. Основы спортивной подготовки: методы оценки и прогнозирования (морфобиомеханический подход): научно-метод. пособие / В. П. Губа. — М.: Сов. спорт, 2012. — 384 с.

Давиденко А. П. Организация и планирование научных исследований, патентование: учеб. пособие / А. П. Давиденко. — Х.: НТУ «ХПИ», 2005.

Єріна А. М. Методологія наукових досліджень / А. М. Єріна, В. Б. Захожай, Д. Л. Єрін. — К.: Центр навч. л-ри, 2004. — 212 с.

Кринецкий И. И. Основы научных исследований / И. И. Кринецкий. — К.; Одесса: Вища шк., 1981. — 206 с.

Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень / О. В. Крушельницька. — К.: Кондор, 2003. — 192 с.

Купченко Л. Ф. Основы научных исследований и научно-технического творчества: учеб. пособие / Л. Ф. Купченко. — ХВВКИУРВ, 1987. — 150 с.

Малка Г. В. Библиографическое описание литературных источников / Г. В. Малка // Теоретические и методические аспекты научно-исследовательской работы студентов: сб. науч.-метод. работ. — Х., 1994. — С. 36—40.

Малка Г. В. Литературно-иллюстративное оформление курсовых и дипломных работ / Г. В. Малка // Теоретические и методические аспекты научно-исследовательской работы студентов: сб. науч.-метод. работ. — Х., 1994. — С. 17—30.

Малка Г. В. Поиск литературных источников / Г. В. Малка, П. П. Путь // Теоретические и методические аспекты научно-исследовательской работы студентов: сб. науч.-метод. работ. — Х., 1994. — С. 30—35.

Мітова О. О. Методи наукових досліджень в баскетболі / О. О. Мітова, Р. О. Сушко. — Дніпропетровськ: Інновація, 2015. — 216 с.

Наринян А. Р. Основы научных исследований / А. Р. Наринян, В. А. Поздеев. — К.: Изд-во Европ. ун-та, 2002. — 109 с.

Науково-дослідна робота студентів із фізичної культури / [укл. Ю. Ю. Мосейчук, О. М. Киселиця]. — Чернівці: Чернівецьк. нац. ун-т, 2009. — 40 с.

Никитушкин В. Г. Основы научно-методической деятельности в области физической культуры и спорта: учеб. для вузов / В. Г. Никитушкин. — М.: Сов. спорт, 2013. — 280 с.

Орехов Л. И. Мировые стандарты планирования экспериментов и статистической обработки в педагогике, психологии и физической культуре: учеб. пособие для студ., аспирантов, докторантов и препод. кафедр педагогики, психологии и физ. культуры / Л. А. Орехов, Е. Л. Караваева, Л. А. Асмолова. — Алматы: КазАСТ, 2009. — 210 с.

Пілюшенко В. П. Наукове дослідження: Організація, методологія, інформаційне забезпечення / В. П. Пілюшенко, І. В. Шкрабак, Е. І. Словенко. — К.: Либідь, 2004. — 344 с.

Практикум по психодиагностике личности / [ред. Н. К. Ракович]. — Минск, 2002. — 302 с.

П'ятницька-Позднякова І. С. Основы наукових досліджень у вищій школі / І. С. П'ятницька-Позднякова. — К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2003. — 115 с.

Рідей Н. М. Путівник у прикладну наукометрію: навч. посіб. / Н. М. Рідей, О. В. Зазимко, Л. В. Кліх та ін. — Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. — 344 с.

Романенко В. А. Диагностика двигательных способностей: учеб. пособие / В. А. Романенко. — Донецк: Изд-во ДонНУ, 2005. — 290 с.

Сергієнко Л. П. Методи наукових досліджень у фізичній культурі: навч.-метод. комплекс / Л. П. Сергієнко. — Миколаїв: Вид-во ПСІ КСУ, 2009. — 240 с.

Сергієнко Л. П. Основы наукових досліджень у психології: кваліфікаційні та дипломні роботи: навч. посіб. / Л. П. Сергієнко. — К., 2009. — 240 с.

Сиденко В. М. Основы научных исследований / В. М. Сиденко, И. М. Грушко. — Х.: Вища шк., 1979. — 200 с.

Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень / Д. М. Стеченко, О. С. Чмир. — К.: Знання, 2005. — 310 с.

Суриков В. Е. Применение компьютерных технологий в учебной и научно-исследовательской работе студентов спортивного вуза / В. Е. Суриков, В. П. Беляев, Е. В. Борисов // Педагогіка, психологія та медико-біол. пробл. фіз. виховання і спорту: зб. наук. праць / за ред. С. С. Єрмакова. — Х., ХДАДМ (ХХПІ), 2009. — № 4. — С. 126—129.

Сурмін Ю. Майстерня вченого. Підручник науковця / Ю. Сурмін. — К.: Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджменту освіти в Україні», 2006. — 302 с.

Чкалова О. Н. Основы научных исследований / О. Н. Чкалова. — К.: Вища шк., 1978. — 120 с.

Яримбаш К. С. Научные исследования в спортивной деятельности: метод. рек. / К. С. Яримбаш, А. С. Шульга. — Днепропетровск, 2014. — 36 с.

Інформаційні ресурси

Колесніков О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / О. В. Колесніков. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 144 с. — Режим доступу http://shron.chtyvo.org.ua/Kolesnykov_Oleksandr/Osnovy_naukovykh_doslidzhen.pdf

Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / Г. С. Цехмістрова. — К.: Видавничий Дім «Слово», 2003. — 240 с. — Режим доступу <http://www.info-library.com.ua/books-book-96.html>

Марцин В. С. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / В. С. Марцин, Н. Г. Міщенко, О. А. Даниленко та ін. — Л.: Ромус-Поліграф, 2002. — 128 с. — Режим доступу <http://imath.kiev.ua/~golub/ref/martsin.pdf>

Навчально-методичне видання

Оксана Анатоліївна ШИНКАРУК
Олена Миколаївна ЛИСЕНКО
Олена Олегівна ЯКОВЕНКО

**ОСНОВИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ
У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
І СПОРТУ**

Навчальна програма
для студентів вищих навчальних закладів
фізичного виховання і спорту

Редактор *Надія Отрох*
Технічний редактор *Тетяна Березяк*
Коректор *Любов Дименко*
Комп'ютерне верстання *В'ячеслав Беленок*

Формат 60×84/16. Ум.-друк. арк. 2,21. Тираж 20 пр.
Зам.

Національний університет фізичного виховання і спорту України,
видавництво «Олімпійська література»
Україна, 03150, Київ-150, вул. Фізкультури, 1

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4763 від 26.08.2014 р.